

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Muziek is echt geen wondermiddel

Honing, H.

Publication date

2019

Document Version

Final published version

Published in

Trouw

License

CC BY-NC

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Honing, H. (2019). Muziek is echt geen wondermiddel. *Trouw*.
<https://www.trouw.nl/opinie/muziek-is-echt-geen-wondermiddel~bb6b57a3/>

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Muziek is echt geen wondermiddel

Trouw.nl

21 augustus 2019 woensdag 06:36 PM GMT

Copyright 2019 De Persgroep Nederland BV All Rights Reserved

deVerdieping
Trouw

Length: 650 words

Byline: Henkjan Honing

Body

Zoek uit waarom muziek zo'n gunstig effect heeft op pijn en herstel voordat we het introduceren als geneesmiddel, aldus Henkjan Honing.

Wie zou het niet graag aangetoond zien: simpelweg naar klassieke muziek luisteren om vervolgens een slimmer, gelukkiger of zelfs een gezonder mens te worden. Zou dat niet prachtig zijn?

Hans Jeekel, emeritus hoogleraar chirurgie aan de Erasmus Universiteit, een van de auteurs van een rapport dat enkele jaren geleden door ZonMw (een stichting die advies geeft over gezondheidsonderzoek en zorginnovatie) werd uitgebracht, verwijst al expliciet naar dit idee. In dat rapport, met de titel 'Ontwikkeling en implementatie van evidence-based complementaire zorg', wordt gerefereerd aan het 'Mozart-effect' als een belangrijke motivatie voor "mind-body benaderingen zoals muziektherapie". Onlangs schreef Jeekel in vakblad Annals of Surgery dat als patiënten tijdens en na een heftige operatie muziek beluisteren, de dosis morfine flink omlaag kan (Trouw, 12 augustus).

Verschil tussen therapie en medicijn

Naast homeopathie en yoga zou muziek, en dan vooral klassieke muziek, een alternatief kunnen bieden op de reguliere medische zorg; een helder en wervend idee.

Wat homeopathie betreft kunnen we natuurlijk duidelijk zijn: uitvoerig geschud water drinken kan geen kwaad. Hetzelfde geldt voor yoga, zoals voor de meeste lichaamsbeweging: veel en regelmatig bewegen is goed voor van alles, inclusief ons brein.

En wat betreft muziek? Natuurlijk: als je blij, ontspannen, extra geconcentreerd of juist afgeleid wordt door je lievelingsmuziek (met name zinvol tijdens een operatie of tandartsbezoek): des te beter. Maar er is natuurlijk een verschil tussen 'muziek als therapie' en 'muziek als medicijn'. Voor het eerste is er steeds meer wetenschappelijk bewijs, voor het laatste niet.

Jeekel claimt echter in diverse media dat "patiënten die tijdens een operatie onder narcose naar klassieke muziek luisteren na afloop sneller herstellen en minder pijnbehandeling nodig hebben". Dat is om twee redenen een curieuze uitspraak. Ten eerste, het zou me verbazen als alleen klassieke muziek dit voorrecht beschoren is. Er is meer mooie en in die zin belangrijke muziek in deze wereld. Daarnaast is het gerapporteerde effect van muziek 'onder narcose' opmerkelijk.

Dat muziek een effect kan hebben zonder dat we daar aandacht voor hebben is meerdere malen aangetoond. Denk aan het effectieve gebruik van muziek in winkels en supermarkten. Maar onder algehele narcose? Dit is voor

Muziek is echt geen wondermiddel

mij magie. Je zou zeggen dat dan grote delen van de voor muziekbeleving cruciale corticale gebieden – geheugen, verwachting, sensorisch systeem – zijn losgekoppeld.

Is het stemming?

Ik zou graag uitgelegd krijgen wat het onderliggende mechanisme is, maar daarin schiet dit type meta-onderzoek tekort; het kijkt uitsluitend naar het mogelijke effect (heeft **muziek** een positief effect op de beleving van pijn?) en niet naar een mogelijke verklaring (hoe komt het dat **muziek** soms de beleving van pijn beïnvloedt?).

In enkele recente meta-studies is inmiddels aannemelijk gemaakt dat **muziek** een gunstige invloed kan hebben op de pijnbeleving én herstel van patiënten. Maar het blijft onduidelijk wat de reden is waarom **muziek** dit zo goed kan. Ook Jeekel erkent dat.

Is het wel de **muziek** die het (kleine) effect veroorzaakt (ongeveer 1 punt minder gerapporteerde pijn op een 10-punts schaal)? Of is de stemming van de patiënt, het verlaagde stressniveau dan wel simpelweg de afleiding hiervan de oorzaak? We weten het niet.

Genoeg reden, lijkt me, om het een keer **echt** uit te zoeken voordat we **muziek** als (vervangend) geneesmiddel introduceren in de gezondheidszorg.

Lees ook:

Tijdens een operatie **muziek** op je hoofd? Dan heb je 4,4 milligram minder morfine nodig

Beide worden weleens omschreven als rustgevend: fijne **muziek** en morfine. Dat laatste krijg je van de anesthesist tijdens en na een heftige operatie.

Classification

Language: DUTCH; NEDERLANDS

Publication-Type: Web Publicatie

Subject: Music (94%)

Load-Date: August 21, 2019